

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Ansgars Eftermæle

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 148. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_312_7-txt-shoot-idm1121/facsimile.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Vest, thi det var, hvad han udgav sig for, og i denne Henseende gialber ingen anden Maalstok end Skriften, efter den alene skal hans Gierning dommes, og det Højsyn paa Omstændighederne. Billighed forbret, ongaare kun Historien, og es. At han var alvorlig belysmed baade for sin egen og Naestens Salighed, derom kan vi ikke twile, og der er saa Mænd i Historien, paa hvis Salighed man kan være sikker, men her er det Dinget at vide, hvor teen den Christendom var, han ved Ord og Levnet andfæste Hedningerne, thi verpaao hører hans apostolle Vord.

Et stort Savn maae vi her, om ikke besslag, saa dog sole. Ussavnet nemlig af Ansgars Skrifter, som bedst vilde sagt os Beskæb om hans Troe og Lærdom, og da man, især i Laudene, hvor de fleste Lewninger af Middel-Alderens sindes, hidtil temmelig skadelost har behandlet det historiske Studium, tueds maaesse endnu noget beraaf engang opdaget ¹⁾.

¹⁾ Rimbert nævner (Cap. 30) tykke Boger, hvori han havde samlet Alt hvad der syndes, ham rigtigt om Gud og om Synden, om Himmel og Hævelude, og forteller sammeleds, at han af Bibelsprog havde sammenlat en Sou til hver Psalme, hvori han deles sang Guds Psalme, og prisede hans Helliges Lov, deles zuglede sig selv, og balsagede Syndens arme Fanger.

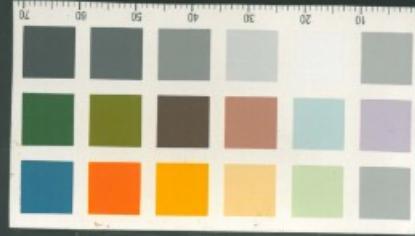
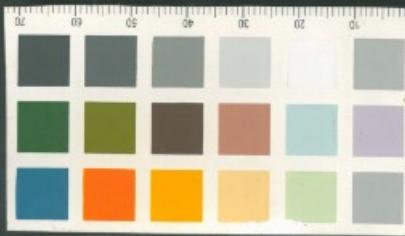
men, indtil Biblet maae vi noies med Rimberts Underrætning, og, naar den ret betenkkes, vil vi saa temmelig kunde hjælpe os. At han baade læste og kendte sin Bibel, det lære vi alt af hans Domme, men, saavist vi baade deraf, og af Rimberts Beretning om hans Andagts-Øvelser, kan sluite, har han ikke været sei for hin Tids almindelige Heil, at bestiafse sig mest med det gamle Testaments, og over Propheterne være nære ved at glemme Apostlene ²⁾. Aldeles reen evangelisk tor vi da ikke troe, hans Lærdom har været, og At hentyder paa, at Christi Fortjeneste og Kloster-Hellighed stode saaledes for ham, at han vel i Grunden byggede sit Haab paa hin, men dog tillige øngstelig eftertragtede denne,

Andre Skriften af ham omtaler Rimbert ikke, lig ak han unuelig kan have Krevet Villchads Kvæst, saaledes som vi nu harer det, vil viist enhver sole, som af Rimberts ærlige Tale har lurt at kende ham.

²⁾ Psalmerne seer man (Cap. 30) var den bibeliske Bog han delig og daglig lasse, og, saavist som det er den Deel af det Gamle Testamente en Christen og Preest aldrig noksem kan elke og indprænte sig, saa er det dog vel at merke, at Psalmerne fun vpledte og klare sig under statigt Giennemslin af Viiset i det Ny Testamente.

3 B.

(11)

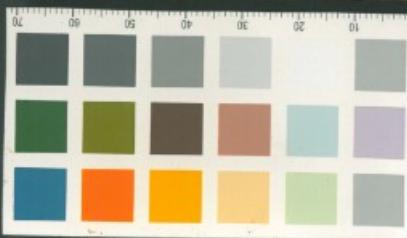
men, indtil Vibere maae vi noies med Nimbets Undersættning, og, naar den ret betenkkes, vil vi saa temmelig kunde hjælpe os. At han baade læste og kende sin Bibel, det lære vi alt af hans Dromme, men, saavdi vi baade deraf, og af Nimbets Bortælling om hans Andagts-Uvelser, kan sluite, har han ikke været sei for hin Tids almindelige Heil, og deslaafstige sig mest med det gamle Testamente, og over Propheterne være mere ved at glemme Apostlene²⁾. Aldelis reen evangelist tor vi da ikke troe, hans Lærdom har været, og At hentyder paa, at Christi Hjortjeneste og Kloster-Hellighed stode saaledes for ham, at han vel i Grunden byggede sit Haab paa hin, men dog tillige ængstelig eftertragtede denne,

Andre Elskiter af ham omtaler Nimbet ille, og at han umuelig kan have skrevet Bisshads Venner, saaledes som vi nu harde det, vil vist enhver føle, som af Nimbets ærlige Tale har lurt at lende ham.

²⁾ Psalmerne seer man (Cap. 30) var den bibelske Bog han helig og daglig læste, og, saarist som det er den Deel af det Gamle Testamente en Christen og Prest aldrig noksom kan elste og indprante sig, saa er det dog vel at merke, at Psalmerne kun oplaade og klare sig under stedigt Gjennemfløm af Øjet i det Ny Testamente.

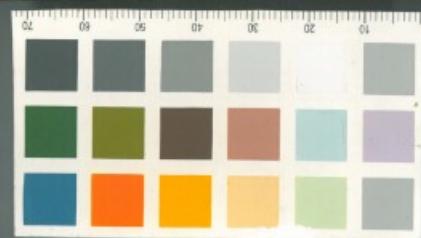
3 B.

(ii)

som han oftaa dog maa have tillagt nogen sørdeles Viglighed. Hermed hænger det sammen, at han upaa svivielig har lagt for megen Vægt paa Sabbathens Hellighedsfest og den øvrige udvortes Gudsdyrkelse, hvilket og synes klart af den Straffe-Prædiken han holdt i Fristand²⁾. At han fremdeles soer vild om en Skiersild, see vi af hans første store Drom, og at hans Erbodighed for Helgene og deres Levninger, overstred den rette Grænde, kan vel ikke nægtes. Derimod finde vi ikke mindste Tegn til, at han erkendte eller anpriiste nogen anden Christens doms-Ride end Christen, satynede nogen anden Herra eller Synds-Udsletter end Christus, autog

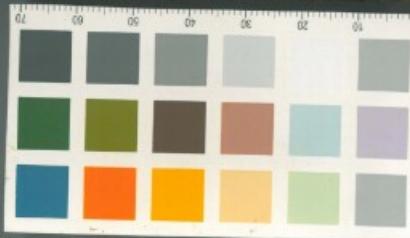
²⁾ Nimbet fortæller nemlig, (Cap. 31) at han der i en Præbiken, dog Isaias Andet, strangelig forbud Kollet at kvalle for Verden (opus servile) om Søndagen, og endslkont det ei er andet end hvad de fleste Praester, baade lse og siden har gjort, er det derfor ikke mere bibelsk. For Verden maa en Christen aldrig trælle, han skal gjøre alt sit Arbeide af Kjærlighed for Guds Skild, og da er ingen Dag berilt for hellig. At det kan være meget vistlig betrakt, og for de fleste nødvendigt, om Søndagen at ofrede sine sædvanlige Arbeder, er en ganske anben Sag, thi myttigt og opbyggeligt kan meget være, som ei besales i det Nye Testamente, men fun haad der besales, maa Praffen hyde.

151

hogen anden Christelig Dyd end den Christus virkede i sine Troende, end sige at han fulde anført nogen til enten at paakalde Helgen eller knale for Vis-sider. Beklage maas vi, at han ikke, i alle Maader og udelukkende, holdt fast ved Ordet, men saa-snart vi betroge ham i sin Tidsalder, da maae vi, i Hordbold, kajde hans Lærdom synderlig teen, og Danse maas vel pris Herren soe, at Ordet kom til dem, endnu i den yderste Time, da het af Enkeite forkyndtes uden Grund-Bilfarselser, at de, selv efter Bonifacius, sit en Apostle, der ikke gav dem Pavordet for Christendom! Øverst markelig er i denne Henvendelse ogsaa Formaningen, hvormed han udstikkede Predikanter til Hedningerne, thi han for-hed dem al Dragten efter tilmeligt Guds, bad dem noies med Klæde og Kode, og heller, som Apostelen, arbeide med deres egne Hænder, end begjære noget af Folket; thi det viser, hvad han ladsle Vinbinding før Kirken, og at det var, si Niende-Lagere, men Ejte-Sørgere han stræbte at optugte²⁾. Om en saadan Mand kan vi vel vide, at han vilde haue
(ix *)

²⁾ At denne Formaning just ihulommets ved Rimberts Sendelse, med de Deb: ipsi, heut et ante-ris, denunciavit, syntes mig, for Resten, at tale skrift for Kimberternes Genhed.

152

Christendom ubredt, kun ved Ørets Kraft, et helst tige Levnet, og den Høiestes Velsignelse, og vi have ikke mindste Grund til at drage Rimberts Vidniss hvid i Trod, at han var selv paa det Helligste ude-enslet og begavet til at tale Sanktheds Ord mod Synod og Salveise. Dog, vi vil høre Rimbert selv, som herom, ganske driftig, udlader sig paa følgende Maade,

Ei tor vi forbigaae, hvor synderlig og stor hans præstelige Naadegave var, thi paa ham har vi grans-givelig set, hvor sandt det er, hvad den salige Gregor, i Udtypningen af de Hjørde, som ved Herrens Hødel vangede over deres Hjord, siger om Kirkens Hjørde. Hvad betyder vel det, siger han, at En-gelen dabnabredes for de vagnre Hjørde, og at Her-rens Skæbde omfattede dem, uden at de som vogte omhyggelig be Troendes Hjord, værdiges freimfor andre at blive het Hoie, og at, under deres fremme Vagt, omstræles de overslodigere af Naadens Lys! og det har Erfaringen nok som fortæller os, at han havde Guds Naade med sig i al sin Idret. At, under hans omhyggelige Vagt over Hjorden, mange hoie Syner værdigedes ham, og at han ofte i sit Indersle fulde sig gennemvisset af Herrens himmeliske Vand, det har vi allerede udførlig uflist; men ogsaa udvortes var han af Guds Naade rigelig omstroales, thi naar

